

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО НАПРЯМУ

Глобалізація світової економіки, суттєві економічні перетворення в Україні та інше, вимагають створення якісно нової системи фахової та професійної підготовки майбутніх фахівців, особливо фінансово-економічного напрямку. На сьогодні, проблеми підготовки фахівців економічного напрямку розглядаються фрагментарно, не виявлено системних досліджень з проблем підвищення ефективності їх професійної підготовки, тому не відбулося суттєвих змін у підвищенні якості професійної підготовки фахівців.

У дослідженні вирішується актуальне завдання: виявлення головних складових, що характеризують функціонування соціально-економічних систем та їх врахування у професійній підготовці фахівців фінансово-економічного профілю. Виокремлено дві основні групи складових (елементів, характеристик і факторів), що визначають вимоги і впливають на професійне формування майбутніх фахівців (рис. 1).

Перша загальна група складових (елементи, характеристики і фактори) пов'язана з цілями і завданнями функціонування сучасних соціально-економічних систем (економіки розвинених країн світу, України та ін.) і визначається наступним: 1) сучасні економічні системи функціонують в умовах часткової або повної невизначеності, ризиків і конкуренції; 2) управлінські рішення в економічних системах є соціальними; 3) основною метою соціально-економічних систем є отримання прибутку; 4) багатоальтернативність при прийнятті рішень; 5) необхідність значних обсягів економічних, математичних, логічних і інших видів розрахунків; 6) прийняття рішень є прерогативою людини-управлінця, яке базується на технологіях і методах експертного оцінювання; 7) новими видами та системами електронного бізнесу з використанням систем штучного інтелекту та інше.

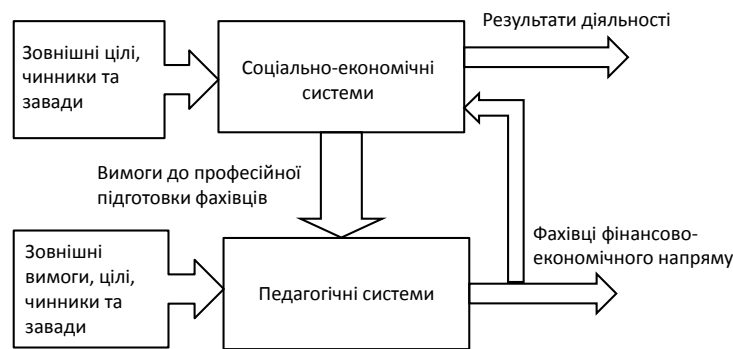

Рис. 1. Узагальнена схема взаємодії соціально-економічних та педагогічних систем

Друга загальна група складових визначається цілями, завданнями та вимогами до професійної підготовки фахівців фінансово-економічного напрямку, а також педагогічними технологіями навчання та визначається наступним: 1) професійна підготовка майбутнього фахівця фінансово-економічного напрямку повинна враховувати особливості функціонування соціально-економічних систем; 2) у навчанні економічних дисциплін активно використовуються інформаційно-методичні матеріали та інформаційні технології навчання; 3) наявні вимоги (освітні політики) до професійної підготовки фахівців для сучасної економіки; 4) наявні суб'єктивні, важко формалізовані складові педагогічного процесу; 5) соціальна обґрунтованість економічного мислення та інше.

Таким чином, з розглянутих вище основних загальних характеристик та специфіки професійної підготовки фахівців фінансово-економічного напрямку, впливає необхідність у розробці нових, високоєфективних педагогічних технологій і систем професійної підготовки майбутніх фахівців фінансово-економічного напрямку, які б відображали вимоги соціально-економічних систем до їх професійної підготовки.

Тобто, процес навчання повинен будуватись з урахуванням роботи у складних умовах часткової або повної невизначеності, ризику та конкуренції, а це потребує використання, наряду з традиційними педагогічними технологіями, нового класу інформаційних технологій навчання, таких як інтелектуальні, експертні та експертні навчаючі системи, які дозволяють використовувати та передавати знання експертів з певної галузі економіки.

Список використаних джерел

1. Біницька К. Особливості сучасного стану системи економічної освіти в Україні / К.Біницька // Педагогічний дискурс. – Вип. 17. – 2014. – С. 25-29.

Анотація. Шевчук О. Особливості професійної діяльності та підготовки фахівців фінансово-економічного напрямку. У статті показано, що специфіка підготовки фахівців пов'язана з цілями, вимогами і завданнями функціонування сучасних соціально-економічних та педагогічних систем. Виокремлено головні особливості та наведено їх теоретико-методологічне обґрунтування.

Ключові слова: специфіка, соціально-економічні системи, педагогічні системи, вимоги, невизначенність.

Аннотация. Шевчук О. Особенности профессиональной деятельности и подготовки специалистов финансово-экономического направления. В статье показано, что специфика подготовки специалистов связана с целями, требованиями и задачами функционирования современных социально-экономических и педагогических систем. Выделены главные особенности и дано их теоретико-методологическое обоснование.

Ключевые слова: специфика, социально-экономические системы, педагогические системы, требования, неопределенность.

Abstract. Shevchuk O. Features of professional activities and training of specialists in financial and economic areas. The article shows that the specificity of training specialists is related to the goals, requirements and tasks of the functioning of modern socio-economic and pedagogical systems. The main features are singled out and their theoretical-methodological substantiation is given.

Keywords: specifics, socio-economic systems, pedagogical systems, requirements, uncertainty.

Лидия Шестакова

*Пермский государственный национальный исследовательский университет,
Соликамский государственный педагогический институт, г. Соликамск, Россия
shestakowa@yandex.ru*

ПРИЕМЫ ОРГАНИЗАЦИИ КОМПЕТЕНТНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО ЗАНЯТИЯ В ВУЗЕ

Постановка проблемы и анализ актуальных исследований. Переход высшей школы на ФГОС поставил задачу формирования у студентов набора компетенций и отслеживания результатов этого процесса. Вопросы реализации компетентностного подхода в системе профессионального образования занимались Зимняя, Э.Ф. Зеер, В.В. Сериков, А.В. Хуторской, В.Д. Шадриков и др. Л.В. Шкерина [7] предлагает концепцию проектирования образовательных программ, соответствующих требованиям ФГОС. Значительное внимание исследователи уделяют организации самостоятельной работы студентов (Н.Ю. Сугрובה [4], Л.В. Чугайнова [5]). Под компетенцией (основываясь на позиции В.Д. Шадрикова [6]) в данной статье будем понимать комплекс знаний, умений и навыков (и/или опыта деятельности), способностей и личностных качеств. Для решения поставленной задачи необходимо направить на формирование (и отслеживание) компетенций каждое занятие. В практике вуза традиционно используются лекции, семинарские, практические, лабораторные занятия.

Цель статьи: описать приемы работы на вузовском занятии компетентностно-ориентированного характера. Необходимо сразу остановиться на том, что отбор приемов велся с позиции методических дисциплин, направленных на формирование профессиональных компетенций студентов-педагогов.

Изложение основного материала. Профессиональные компетенции, чаще всего, представляют собой в общем случае готовность (и/или способность) к организации процесса обучения и/или воспитания, исследовательской деятельности, способности к анализу и самоанализу, профессиональному совершенствованию и т.д. Естественно, что нельзя говорить о готовности к осуществлению педагогической и/или исследовательской деятельности (т.е. компетенции) без освоения комплекса знаний и умений. Но и традиционных вузовских занятий становится мало. Рассмотрим варианты «превращения» их в компетентностно-ориентированные.

Необходимо повысить осознанность и активность студентов. На лекционных занятиях в этом плане хорошо будут работать приемы технологии развития критического мышления, которая разработана для школы в конце XX века зарубежными учеными Дж. Л. Стиллом, К.С. Мередитом, Ч. Темплом и С. Уолтером. В настоящее время имеются публикации ее использования и в профессиональном образовании (Н.С. Белобородова, Н.А. Мельникова [2], Е.Ю. Грудзинская, В.В. Марико, А.Г. Сошинов [3]). С помощью приема ЗХУ (Знаю – Хочу знать – Узнал) на основе анализа заявленной темы студенты в начале пары записывают (а потом озвучивают) ответы на вопросы. Что я знаю? Что хотел бы узнать, чему хочу научиться, что интересно? В конце пары (или в конце этапа) отвечаем на вопрос: что узнали, чему научились? Что еще осталось узнать или сделать? Из ответов на последние вопросы либо ставится цель на следующем этапе лекции, либо домашнее задание. Для поддержания активности и интереса студентов лектор может использовать приемы проблемного изложения и частично-поисковый метод.